

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella enheten, Rk1a

Beslutande

Vicelanråd

Harry Jansson

Föredragande

Jurist

Sophie Mecklin

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 104

Ansökan om jordförvärvstillstånd gällande en kvotdel av ett outbrutet område av fastigheten Södergård och en kvotdel av andel i samfällt vattenområde i Hammarlands kommun.

ÅLR 2019/9607

481 Rk1a

Landskapsregeringen *beviljar* ansökan om jordförvärvstillstånd gällande en kvotdel om 1/15 av ett outbrutet område om ca 1,1 ha av fastigheten Södergård RNr 1:9 i Hammarlands kommun samt en kvotdel om 1/15 av fastigheten Södergårds RNr 1:9 andelar i det samfällda vattenområdet 76-405-876-1.

Tillståndet gäller under förutsättning att sökandens kvotdel om 1/15 av fastigheten Södergårds RNr 1:9 andelar i det samfällda vattenområdet 76-405-876-1 fogas till det outbrutna området om ca 1,1 ha från fastigheten Södergård RNr 1:9. Sökanden ska senast inom 18 månader från detta besluts datum anmäla till landskapsregeringen att ovannämnda villkor är uppfyllt.

Bakgrund

Ansökan gäller en kvotdel om 1/15 av ett outbrutet område om ca 1,1 ha av fastigheten Södergård RNr 1:9 (76-405-1-9) och en kvotdel om 1/15 av fastigheten Södergårds RNr 1:9 andelar i det samfällda vattenområdet 76-405-876-1 i Byttböle i Hammarlands kommun.

Fastigheten Södergård är totalt 71,66 ha och är belägen inom oplanerat område. Det outbrutna området om ca 1,1 ha, vilket avses i ansökan, består av två holmar samt ett område om 20x20 m som är beläget vid vatten. Det samfällda vattenområdet 76-405-876-1 är totalt 38,14 ha.

Sökanden har förvärvat kvotdelar i ovannämnda områden genom arvskifte efter sin morbror eftersom sökandens mor har av sagt sig rätten till arv. Arvskiftet undertecknades den 6 maj 2019. Sökandens två systrar har erhållit motsvarande kvotdelar i ovannämnda områden och den ena systemen har också ansökt om jordförvärvstillstånd (ÅLR 2019/9608).

Av ansökan framgår att sökanden inte har varit bosatt i landskapet och har inte innehaft hembygdsrätt. Avsikten med förvärvet torde vara

fritidsbruk. Av ansökan framgår att sökandens mor kommer från Åland och att sökanden har en syster som bor på Åland. Vidare framgår att moderns släkt bor på Åland.

Kommunens utlåtande

Hammarlands kommun beslutade den 21 januari 2020 att förorda att sökanden beviljas tillstånd gällande 1/15 av ett ca 1,1 ha stort outbrutet område av fastigheten Södergård RNr 1:9 i Byttböle med stöd av 7 § landskapslagen (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd. Kommunen avstyrker däremot landskapsregeringen från att bevilja sökanden rätt till det samfällda vattenområdet då förslaget om 1/15 torde motsvara 1,22 ha av det totala vattenområdet. Andel i samfällda vattenområden torde förbli hos personer vilka enligt landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd eller landskapsförordningen om jordförvärvstillstånd har rätt därtill.

Motivering

Sökanden har genom arvsifte efter sin morbror erhållit en kvotdel om 1/15 av ett markområde om ca 1,1 ha och en kvotdel om 1/15 av en fastighets andel i ett samfällt vattenområde, då sökandens mor avstått rätten till arv.

Av kapitel 2 landskapslagen (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd framgår i vilka situationer förvärvaren har jordförvärvsrätt, dvs förvärvaren behöver inte ansöka om jordförvärvstillstånd. Enligt 7 § landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd har en arvlåtares föräldrar, syskon, halvsyskon samt bröstarvingar till dem jordförvärvsrätt till ett markområde som är under 4 000 m² stort och som förvärvats genom arv. Landskapsregeringens beslutspraxis gällande tillstånd för kvotdelar av markområden är att eftersom envar samägare har besittningsrätt till hela markområdet är det inte möjligt att beakta vardera samägares proportionella kvotdel av markområdet. Landskapsregeringen beaktar således hela markområdets storlek vid prövning av likartade ansökningar. I det nu aktuella fallet är sökandens arv efter morbrodern tillståndspliktigt eftersom markområdets totalareal är ca 1,1 ha och överstiger således 4 000 m².

Av 4 § 2 mom. landskapsförordningen (2003:70) om jordförvärvstillstånd framgår kriterier för när landskapsregeringen ska bevilja jordförvärvstillstånd, om inte särskilda skäl däremot föreligger. Eftersom ingen av de punkter som framgår i förordningen är tillämplig i detta fall ska ansökan prövas enligt 12 § landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd.

Enligt 12 § landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd bör landskapsregeringen vid prövning av ansökan beakta bland annat sökandens anknytning till landskapet Åland och avsikt att fast bosätta sig i landskapet samt markområdets storlek, beskaffenhet och användningsändamål.

I detta fall talar sökandens bosättning utanför landskapet och avsikten med förvärvet emot ett beviljande av tillstånd. Sökanden har emellertid en viss anknytning till landskapet genom släktskap.

Sökandens förvärv baserar sig på arv efter morbror. Landskapsregeringen konstaterar att i tidigare beslutspraxis har arvsförhållanden utöver sådana

arvsförhållanden som berättigar till jordförvärvsrätt med stöd av lag tillmätts ett visst värde vid prövning av ansökan. Jordförvärvstillstånd har i enskilda fall beviljats t.ex. då fast egendom som överstiger 4 000 m² ärvt av föräldrars syskon. Både kvotdelen av det samfällda vattenområdet 76-405-876-1 och kvotdelen av det outbrutna området härstammar från fastigheten Södergård.

Med beaktande av omständigheterna i ärendet och att landskapsregeringen lägger som villkor att tillståndet gäller under förutsättning att sökandens kvotdel om 1/15 av fastigheten Södergårds RNr 1:9 andelar i det samfällda vattenområdet 76-405-876-1 fogas till det outbrutna området om ca 1,1 ha från fastigheten Södergård RNr 1:9 anser landskapsregeringen att jordförvärvstillstånd kan beviljas i detta fall.

Tillämpade lagrum

12 § landskapslagen (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd

Nr 105

Ansökan om jordförvärvstillstånd gällande en kvotdel av ett outbrutet område av fastigheten Södergård och en kvotdel av andel i samfällt vattenområde i Hammarlands kommun.

ÅLR 2019/9608

482 Rk1a

Landskapsregeringen *beviljar* ansökan om jordförvärvstillstånd gällande en kvotdel om 1/15 av ett outbrutet område om ca 1,1 ha av fastigheten Södergård RNr 1:9 i Hammarlands kommun samt en kvotdel om 1/15 av fastigheten Södergårds RNr 1:9 andelar i det samfällda vattenområdet 76-405-876-1.

Tillståndet gäller under förutsättning att sökandens kvotdel om 1/15 av fastigheten Södergårds RNr 1:9 andelar i det samfällda vattenområdet 76-405-876-1 fogas till det outbrutna området om ca 1,1 ha från fastigheten Södergård RNr 1:9. Sökanden ska senast inom 18 månader från detta besluts datum anmäla till landskapsregeringen att ovannämnda villkor är uppfyllt.

Bakgrund

Ansökan gäller en kvotdel om 1/15 av ett outbrutet område om ca 1,1 ha av fastigheten Södergård RNr 1:9 (76-405-1-9) och en kvotdel om 1/15 av fastigheten Södergårds RNr 1:9 andelar i det samfällda vattenområdet 76-405-876-1 i Byttböle i Hammarlands kommun.

Fastigheten Södergård är totalt 71,66 ha och är belägen inom oplanerat område. Det outbrutna området om ca 1,1 ha, vilket avses i ansökan, består av två holmar samt ett område om 20x20 m som är beläget vid vatten. Det samfällda vattenområdet 76-405-876-1 är totalt 38,14 ha.

Sökanden har förvärvat kvotdelar i ovannämnda områden genom arvskifte efter sin morbror eftersom sökandens mor har av sagt sig rätten till arv. Arvskiftet undertecknades den 6 maj 2019. Sökandens bror och syster har erhållit motsvarande kvotdelar i ovannämnda områden och brodern har också ansökt om jordförvärvstillstånd (ÅLR 2019/9607).

Av handlingarna i ärendet framgår att sökanden är född i landskapet, men att sökanden inte längre är bosatt i landskapet. Sökanden har innehaft hembygdsrätt. Avsikten med förvärvet torde vara fritidsbruk. Av ansökan framgår att sökandens mor kommer från Åland och att sökanden har en syster som bor på Åland. Vidare framgår att moderns släkt bor på Åland.

Kommunens utlåtande

Hammarlands kommun beslutade den 21 januari 2020 att förorda att sökanden beviljas tillstånd gällande 1/15 av ett ca 1,1 ha stort outbrutet område av fastigheten Södergård RNr 1:9 i Byttböle med stöd av 7 § landskapslagen (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd. Kommunen avstyrker däremot landskapsregeringen från att bevilja sökanden rätt till det samfällda vattenområdet då förslaget om 1/15 torde motsvara 1,22 ha av det totala vattenområdet. Andel i samfällda vattenområden torde förbli hos personer vilka enligt landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd eller landskapsförordningen om jordförvärvstillstånd har rätt därtill.

Motivering

Sökanden har genom arvskifte efter sin morbror erhållit en kvotdel om 1/15 av ett markområde om ca 1,1 ha och en kvotdel om 1/15 av en fastighets andel i ett samfällt vattenområde, då sökandens mor avstått rätten till arv.

Av kapitel 2 landskapslagen (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd framgår i vilka situationer förvärvaren har jordförvärvsrätt, dvs förvärvaren behöver inte ansöka om jordförvärvstillstånd. Enligt 7 § landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd har en arvlåtares föräldrar, syskon, halvsyskon samt bröstarvingar till dem jordförvärvsrätt till ett markområde som är under 4 000 m² stort och som förvärvats genom arv. Landskapsregeringens beslutspraxis gällande tillstånd för kvotdelar av markområden är att eftersom envar samägare har besittningsrätt till hela markområdet är det inte möjligt att beakta vardera samägares proportionella kvotdel av markområdet. Landskapsregeringen beaktar således hela markområdets storlek vid prövning av likartade ansökningar. I det nu aktuella fallet är sökandens arv efter morbrodern tillståndspliktigt eftersom markområdets totalareal är ca 1,1 ha och överstiger således 4 000 m².

Av 4 § 2 mom. landskapsförordningen (2003:70) om jordförvärvstillstånd framgår kriterier för när landskapsregeringen ska bevilja jordförvärvstillstånd, om inte särskilda skäl däremot föreligger. Eftersom ingen av de punkter som framgår i förordningen är tillämplig i detta fall ska ansökan prövas enligt 12 § landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd.

Enligt 12 § landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd bör landskapsregeringen vid prövning av ansökan beakta bland annat sökandens anknytning till landskapet Åland och avsikt att fast bosätta sig i landskapet samt markområdets storlek, beskaffenhet och användningsändamål.

I detta fall talar sökandens bosättning utanför landskapet och avsikten med förvärvet emot ett beviljande av tillstånd. Sökanden har emellertid en anknytning till landskapet eftersom sökanden är född i landskapet och även har släkt i landskapet.

Sökandens förvärv baserar sig på arv efter morbror. Landskapsregeringen konstaterar att i tidigare beslutspraxis har arvsförhållanden utöver sådana arvsförhållanden som berättigar till jordförvärvsrätt med stöd av lag tillmätts ett visst värde vid prövning av ansökan. Jordförvärvstillstånd har i enskilda fall beviljats t.ex. då fast egendom som överstiger 4 000 m² ärvt av föräldrars syskon. Både kvotdelen av det samfällda vattenområdet 76-405-876-1 och kvotdelen av det outbrutna området härstammar från fastigheten Södergård.

Med beaktande av omständigheterna i ärendet och att landskapsregeringen lägger som villkor att tillståndet gäller under förutsättning att sökandens kvotdel om 1/15 av fastigheten Södergårds RNr 1:9 andelar i det samfällda vattenområdet 76-405-876-1 fogas till det outbrutna området om ca 1,1 ha från fastigheten Södergård RNr 1:9 anser landskapsregeringen att jordförvärvstillstånd kan beviljas i detta fall.

Tillämpade lagrum

12 § landskapslagen (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd

---